

УКРАЇНА

(19) UA

(11) 50271

(13) A

(51) 6 H01J40/06

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВІНАХІДВИДАЄТЬСЯ ПІД
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ВЛАСНИКА
ПАТЕНТУ

(54) ФОТОКАТОД, ЯКИЙ ПРАЦЮЄ В УЛЬТРАФІОЛЕТОВІЙ ОБЛАСТІ СПЕКТРА

1

2

(21) 2001128513

(22) 11 12 2001

(24) 15 10 2002

(46) 15 10 2002, Бюл. № 10, 2002 р.

(72) Ткаченко Володимир Григорович, Кондрашев
Олександр Іванович(73) ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ МАТЕРІАЛОЗНАВСТВА
ІМ ІМ ФРАНЦЕВИЧА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
НАУК УКРАЇНИ(57) Фотокатод, що працює в ультрафіолетовій
області спектра, виготовлений масивним на основі
сплаву магнію з барієм, який відрізняється тим,
що додатково містить літій при такому співвідно-
шенні компонентів, мас. %

барій	1,86 - 1,97
літій	0,53 - 7,14
магній	решта

Винахід стосується потужної електронної тех-
ники, зокрема сильноточових фотоелектронних
гармат.

Відомий фотокатод із срібла, на поверхню яко-
го нанесено шар лужного або лужноземельного
металу для зниження роботи виходу електрону та
підвищення квантового виходу фотоemisii (фото-
катод для електронної проєкції зображення, ЕПВ
(ЕР), заявка № 0257528 МПК H01J 9/12, 1/34,
37/30, H01L 21/31 Опубл. 88 03 02 № 9, РИ ИСМ
1988 - В 128, № 10 - С 7).

Недоліком такого фотокатоду є дуже малий
термін служби, тому що в вакуумі при дії потужно-
го ультрафіолетового випромінювання та іонному
бомбардуванню шар лужного або лужноземельного
металу швидко зникає.

Найбільш близьким до фотокатоду, що заяв-
ляється, є фотокатод за авторським свідоцтвом №
1758704А1 МПК H01J 40/06, публ. Бюлл. № 32,
30 08 92. Фотокатод виготовлено зі сплаву магнію
з 0,025 - 0,075 мас. ч барію.

Недоліком такого фотокатоду є невисокий
квантовий вихід фотоemisii для катоду зі сплаву
магнію з барієм він не перевищує $6 \cdot 10^{-3}$ еп/фот
при довжині хвилі світла 249 нм.

Задачу винаходу є підвищення квантового
виходу фотоemisii сплавів магнію з барієм. Вирі-
шення поставленої задачі досягається, тим що в
сплав магнію з барієм додатково вводять літій,
тобто шляхом одержання потрібного сплаву маг-
нію з барієм та літєм. Хімічний склад сплаву (мас

%) магній 91,00 - 97,50%, літій 0,53 - 7,14%, ба-
рій 1,86 - 1,97%.

Підвищений квантовий вихід фотоemisii катоду
зі сплаву магнію з барієм обумовлений більш ви-
сокою густиною електронних станів на рівні Фермі
твердого розчину барію в магнії у порівнянні з Mg
та меншою величиною роботи виходу електрону з
нього. Відновлення віддалених з емітуючої повер-
хні атомів барію внаслідок полегшеної дифузії їх з
об'єму, забезпечує великий термін служби фото-
катоду (В. Г. Ткаченко, А. І. Кондрашев і др. Елек-
тронная структура металлических сплавов с по-
вышенным квантовым выходом фотоemisii // Докл. АН - 1999 - т. 367, № 5 - С. 632 - 635). При
введенні в сплав магнію з барієм також літій під-
вищується квантовий вихід фотоemisii через збі-
льшення густини електронних станів на рівні Фермі
твердого розчину на основі магнію.

Фотокатоди одержують механічною обробкою
зливків, які виплавлені в печі з індукційним нагрі-
вом (використовують магній, барій та літій з зміс-
том основного металу відповідно - 99,99%, 99,99%
та 99,9%). Квантовий вихід фотоemisii визначали
при опроміненні катоду світлом з довжиною хвилі
249 нм. Підсумки вимірів наведені в таблиці. Опти-
мальні властивості має фотокатод зі сплаву такого
хімічного складу: Mg - 95,00%, Ba - 1,94%, Li -
3,06%. Його квантовий вихід є в два рази вищим
порівняно з прототипом.

(13) A
(11) 50271
(19) UA

Таблиця

Квантовий вихід фотоemisii сплавів магнію з барієм та літієм

Хімічний склад сплаву, мас %			Квантовий вихід фотоemisii, еп /фот
Mg	Ba	Li	
97,90	2,00	0,10	$6,3 \cdot 10^{-3}$
97,50	1,97	0,53	$7,5 \cdot 10^{-3}$
95,00	1,94	3,06	$1,2 \cdot 10^{-3}$
91,00	1,86	7,14	$7,7 \cdot 10^{-3}$
89,00	1,82	9,18	$6,4 \cdot 10^{-3}$
Прототип			
95,00	5,00	0	$6,0 \cdot 10^{-3}$

Випробування катодів в фотоелектронній гарматі з імпульсним лазерним збудженням emisii показали, що вони стабільно забезпечують протягом десятків годин фотоemisійний струм густиною до 260 A/cm^2 в умовах технічного вакууму

Приклад

1 Шматки металічних магнію масою 96,90г (його вводять з 2%-ним надлишком через підвищену пружність пари), літію масою 3,08г, барію

масою 1,94г розмірами 3 - 5мм розміщують в алуновий тигель. Установлюють його в робочий простір індукційної печі (частота струму 400кГц). Робочий простір печі вакуумують до тиску залишкових газів 10^{-6} Па . Напускають аргон до атмосферного тиску. Проводять повторне вакуумування та напуск аргону в робочу камеру. Підвищують температуру тигля з шматками Mg, Li, Ba до температури 1120 К зі швидкістю 100град /хв. Витримують розплав при цій температурі 15хв та виливають в мідну ізложницю. Зі зливка магнієвого сплаву механічною обробкою виготовляють фотокатоди розмірами $(8 \pm 0,1) \times (5 \pm 0,1) \times (0,5 \pm 0,1) \text{ мм}$

2 Шматки металічного магнію масою 92,82г (його вводять з 2%-ним надлишком), металічного літію масою 7,14г та металічного барію масою 1,86г розмірами 3 - 5мм розміщують в алуновий тигель. Технологія виплавки сплаву та виготовлення фотокатодів аналогічні п 1

3 Шматки металічного магнію масою 99,45г (його вводять з 2%-ним надлишком), металічного літію масою 0,53г та металічного барію масою 1,97г розмірами 3 - 5мм розміщують в алуновий тигель. Технологія виплавки сплаву та виготовлення фотокатодів аналогічні п 1

Винахід дозволяє значно підвищити потужність фотоелектронних гармат

ДП «Український інститут промислової власності» (Укрпатент)

вул. Сім'ї Хохлових, 15, м. Київ, 04119, Україна

(044) 456 – 20 – 90

ТОВ «Міжнародний науковий комітет»

вул. Артема, 77, м. Київ, 04050, Україна

(044) 216 – 32 – 71